

Sygn. akt III KK 334/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **J. P.**,
skazanego z art.209 § 1a i in. k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 października 2022 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k. kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach
z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. akt IX K 690/19,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 23 grudnia 2019 r. (sygn. Akt IX K 690/19) J. P. został uznany winnym tego, że w okresie od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 2 maja 2019 r. w K. uchylał się od wykonania ciążącego na nim obowiązku

alimentacyjnego, określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w K., sygn. akt III RC [...] z dnia 27 czerwca 2014 r. oraz wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 17 listopada 2016 r., sygn. akt III RC [...] wobec D. P., przy czym łączna wysokość powstałych z tego tytułu zaległości stanowiła równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych, a działaniem swym naraził pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, to jest popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 a k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 i § 2 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (pkt I sentencji wyroku). Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. Sąd zobowiązał J. P. do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna D. P. (pkt II) oraz zasądził od skazanego kwotę 70 zł tytułem części kosztów sądowych oraz zwolnił ww. od ponoszenia - na rzecz Skarbu Państwa - kosztów sądowych w pozostałej części (pkt III).

Wyrok uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Kasację od tego wyroku w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., polegające na pominięciu przez Sąd wynikających z akt sprawy istotnych okoliczności, mających znaczenie dla prawidłowego określenia czasu popełnienia czynu z art. 209 § 1 i 1a k.k., a dotyczących uprzedniej dwukrotnej karalności oskarżonego za czyny z art. 209 § 1 i 1a k.k. i zaniechaniu przeprowadzenia dowodu z treści prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach o sygn. akt IX K 744/18, w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego czynu i niesłusznego skazania J. P. za uchylanie się od ciężącego obowiązku alimentacyjnego na rzecz syna, w okresie od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 2 marca 2019 r., pomimo że prawomocnym z dniem 18 stycznia 2019 r. wyrokiem o sygn. akt IX K 744/18 został on już skazany za przestępstwo niealimentacji, na szkodę tego samego pokrzywdzonego, w okresie*

od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 15 marca 2018 r., a więc okresy te w znacznym stopniu się pokrywały.”

Prokurator Generalny wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

W przypadku czynu niealimentacji, który polega na zaniechaniu wykonywania obowiązku łożenia na osobę uprawnioną, o kwestii tożsamości czynu i procesowych tego konsekwencjach decyduje okres owego zaniechania. Jednak jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 14 grudnia 2001 r., II KKN 37/01, LEX nr 51602. *„w przypadku przestępstw niealimentacji, które należą do kategorii tzw. przestępstw zbiorowych, o tożsamości czynów, z tego punktu widzenia, można mówić wyłącznie wówczas, gdy okresy uporczywego uchylania się od obowiązku świadczeń alimentacyjnych, ustalone w kolejno rozpoznawanych sprawach, pokrywają się ze sobą, lub gdy okres określony w sprawie następnej został w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio, prawomocnie już zakończonej. Rozumowanie takie wynika przede wszystkim z faktu, iż prawomocne skazanie sprawcy przestępstwa niealimentacji przez ściśle określony czas nie zwalnia go od odpowiedzialności karnej w razie uporczywego uchylania się od wykonania nałożonych nań świadczeń alimentacyjnych w dalszym okresie. Jest to bowiem nowy czyn przestępny, którego granice czasowe powinny być dokładnie zakreślone w opisie przypisanego czynu w wyroku skazującym, zgodnie z brzmieniem art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.”* Zasadnie podnosi Prokurator Generalny w kasacji, że w stosunku do skazanego zapadł już wcześniej prawomocny wyrok dotyczący niealimentacji, który nie został wzięty pod uwagę w postępowaniu w sprawie IX K 690/19. W orzeczeniu wydanym przez Sąd Rejonowy w Kielcach w dniu 5 grudnia 2018 r. (sygn. akt IX K 744/18), przypisano J. P. popełnienie - w okresie od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 15 marca 2018 r. - na szkodę syna D. P. przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. i wymierzono mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności. Rozstrzygnięcie uprawomocniło się w dniu 18 stycznia 2019 r., bez zaskarżenia. Ewidentnie więc czasokres niealimentacji przypisany w wyroku, od którego wniesiono kasację nadzwyczajną pokrywa się

częściowo z czasokresem niealimentacji ze sprawy IX K 744/18. Jak trafnie wskazuje Prokurator Generalny, w aktach sprawy znalazły się materiały, które powinny skłonić sąd do przeprowadzenia adekwatnego postępowania dowodowego mającego na celu wyjaśnienie istotnych okoliczności sprawy. Dysponując treścią zawiadomienia J. P., że mąż był skazywany już za brak płacenia alimentów na rzecz syna oraz aktualnymi danymi co do karalności oskarżonego, sąd nie mógł nie oprzeć swojego rozstrzygnięcia jedynie na fragmentarycznym materialnie dowodowym. Oznacza to, że nowe skazanie na skutek rażącego naruszenia wskazanych w kasacji przepisów procedury czasokres niealimentacji już wcześniej objęty prawomocnym skazaniem. Błąd ten miał oczywisty wpływ na treść wyroku.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[as]